

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

ELEMZÉS

Az év közben rendszeresen többletforrásban részesülő központi költségvetési szervek
kiadásainak tervezése és teljesítése

2025. január

www.asz.hu

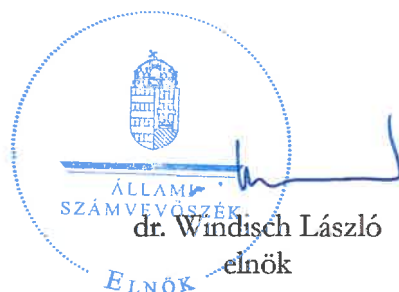

ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉK

Elemzés

**Az év közben rendszeresen többletforrásban részesülő központi költségvetési
szervek kiadásainak tervezése és teljesítése**

2025. január

Az elemzésekészítést irányította:

DR. KÁDÁR KRISZTA elemzésvezető

Az elemzésekészítést felügyelte:

DR. PULAY GYULA vezető közgazdász

Az elemzést készítette:

ERDÉLYI ATTILA elemzési szakértő

Kiadja az Állami Számvevőszék

EL-4099-027/2025

Tartalomjegyzék

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ	2
Bevezetés	4
Az elemzés célja és fókuszai	4
Az elemzés módszere	5
Az elemzés adatforrásai.....	6
1. Az Egyéb működési kiadások alakulása 2022-2023. között, kitekintéssel 2024. I. negyedévére.	7
1.1. A tervezés és a teljesítés évek közötti alakulását értékelő mutatók.....	7
1.2. A Tárgyévi összes előirányzat-módosítás/Tárgyévi eredeti előirányzat mutató alakulása	8
1.3. A K3-K5 Egyéb működési kiadásokat érintő előirányzat-módosítások hatáskörönkénti megoszlása	9
2. A lényeges kiadási jogcímenek teljesített kiadások értékelése.....	11
2.1. A lényeges kiadási jogcímenek	11
2.2. A lényeges kiadási jogcímenek teljesítését meghatározó tényezők.....	11
2.2.1. Az Egyéb szolgáltatások kiadási jogcím teljesítését meghatározó tényezők	11
2.2.2. Az Informatikai szolgáltatások igénybevétele kiadási jogcím teljesítését meghatározó tényezők	13
2.2.3. A Szakmai tevékenységet segítő szolgáltatások kiadási jogcím teljesítését meghatározó tényezők	14
2.2.4. Az Egyéb elvonások, befizetések kiadási jogcím teljesítését meghatározó tényezők.....	16
3. A központi támogatások felhasználása cél szerint	16
Mellékletek.....	19
1. sz. melléklet.....	19
2. sz. melléklet.....	20
FELHASZNÁLT IRODALOM	21
JOGSZABÁLYOK ÉS KÖZJOGI SZABÁLYOZÓ ESZKÖZÖK JEGYZÉKE	22

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

Az Állami Számvevőszék (ÁSZ) minden évben Véleményt készít az Országgyűlés részére a következő évi költségvetési törvényjavaslat megalapozottságáról és a bevételek teljesíthetőségéről. Ennek során számos, statisztikai mintavétellel kiválasztott központi költségvetési szerv költségvetési előirányzatai tervezését tekinti át az ÁSZ, és az esetek közel 100 százalékában azt számításokkal megalapozottnak értékeli. Ennek ellenére egyes költségvetési szervek a központi költségvetés tartalék jellegű előirányzataiból év közben rendszeresen pótlólagos forrásban részesülnek. Elemzésünk eredeti célja annak értékelése volt, hogy a kiegészítő támogatást a nem megfelelő tervezés teszi-e szükségessé, vagy más okok állnak e mögött.

A fenti kérdés megválaszolása érdekében kockázati alapon kiválasztottunk 11 olyan központi költségvetését szervet, amely 2022-ben és 2023-ban is jelentős pótlólagos támogatásban részesült valamely központi tartalékalapból, vagy a Központi Maradványelszámolási Alapból. Nem megfelelő tervezésre visszavezethetőnek tartottuk a pótlólagos forrásjuttatást, ha arra a költségvetés készítésekor már ismert, de figyelmen kívül hagyott feladat finanszírozása végett került sor. Az elemzési munka során azonban bebizonyosodott, hogy a vizsgált költségvetési szervek az év során az eredeti költségvetési előirányzatuknál lényegesen több kiadást teljesítettek, és a központi tartalékokon kívül más forrásokból is pótlólagos támogatásokhoz, bevételekhez jutottak. Következésképpen a költségvetési tervezés megfelelőségét csak a tervezés és a teljesítés egészének összevetésével lehet értékelni. Az értékelést két irányban is célszerű elvégezni. Az egyik irány annak a számszerűsítése, hogy a kiadások teljesítése mennyire tért el az eredeti költségvetési előirányzattól. A másik irány annak vizsgálata, hogy a költségvetés tervezésénél mennyire vették figyelembe a tervezés évét megelőző év teljesítési adatait. (A költségvetés tervezése tavasszal történt, ezért a tervezés évének a teljesítési adatai ekkor még csak néhány hónapra álltak rendelkezésre.) Az értékelést nem a teljes költségvetésre végeztük el, hanem csak K3-K5 Egyéb működési kiadásokra, mivel egy korábbi elemzésünk azt tárta fel, hogy a terv és a teljesítés eltérése ezen kiadási előirányzatok esetében a legnagyobb.

Azt az eredményt kaptuk, hogy a 2022. évi eredeti előirányzat összegéhez képest mind a 11 költségvetési szervnél a 2022. évi teljesítés összege legalább 50,0%-kal meghaladta az eredeti előirányzatot. Ugyanakkor a kiadások felülteljesülését a 2024. évi költségvetési tervezésnél csak minimális mértékben vették figyelembe: hét költségvetési szerv esetében a 2024-re tervezett eredeti előirányzat összege a 2022. évi teljesítésnél alacsonyabb összegben került megtervezésre. Felmerül a kérdés, hogy a teljesítés ilyen nagy mértékű eltérése a tervtől, majd pedig a korábbi tényleges teljesítések figyelmen kívül hagyása a tervezésnél nem tervezési hiba-e. E kérdés megválaszolásához megvizsgáltuk, hogy a tényleges teljesítésnek a tervtől való eltérését milyen évközi módosítások okozták.

Az elemzés feltárta, hogy többletkiadások leginkább az előző évi maradvány tárgyévi felhasználása és/vagy befizetése okán keletkeztek, azaz a költségvetési szervek egyrészt az előző évről áthozott kötelezettségvállalással terhelt maradvány terhére teljesítettek (a tervezetten felüli, az előző évekről áthúzódó) többletkiadásokat, másrészt a kötelezettségvállalással nem terhelt maradványt fizették be a Maradványelszámolási Alap javára. Ebben az esetben tervezési hiányosságról nincs szó, hiszen csak a költségvetési év végén állapítható meg, hogy mennyi lett az abban az évben a maradvány.

A tervezetthez képesti többletkiadások másik tipikus oka az volt, hogy a költségvetési szerv által végrehajtott feladat finanszírozását nem az adott költségvetési szerv költségvetésében tervezték meg, hanem valamilyen fejezeti vagy központi kezelésű előirányzaton, és onnan év közben csoportosították át az előirányzatot a feladatot ténylegesen ellátó és a kiadást teljesítő költségvetési szervhez. Ebben az esetben tehát a tervezés megtörtént, csak annak helye különbözik

a teljesítés helyétől. Ez egyben magyarázatot ad arra is, hogy a költségvetési szerv többletkiadásaival miért nem növelték meg következő évi költségvetését: a válasz az, hogy azért, mert annak fedezetét folyamatosan központi vagy fejezeti kezelésű előirányzaton tervezték meg.

A nem tervezett kiadások egy sajátos csoportját jelentették az államháztartás rendszerébe takarékosági intézkedések, illetve korábbi túlfizetés összegének elvonása miatt a költségvetési szervek által teljesített kiadások, amelyek azonban többletkiadást nem jelentettek, mivel e befizetések fedezetét a költségvetési szerveknek tényleges feladataik finanszírozásától kellett elvonniuk. További sajátosság, hogyha a takarékoság jegyében befizetett előirányzat véglegesen elvonásra került, akkor a tárgyévben jelentkező kiadás a következő évek költségvetésében már nem jelenhetett meg. Ez az egyik olyan tárgyévi többletkiadás, ami mérsékli a következő évi tervezett kiadást.

Ezen kívül többletkiadások teljesítésére jellemzően az alábbi, tervezési hiányosságra nem visszavezethető okok miatt került sor:

- a tervezés során nem ismert, egy későbbi szakaszban jogszabállyal a költségvetési szerv hatáskörébe utalt, nagyobb volumenű, tartósan a szervezethez rendelt többletfeladat miatti pótlólagos kiadás teljesítése;
- év közben ad hoc jelleggel adódó (egyszeri) többletfeladat miatti pótlólagos kiadás teljesítése;
- előre csak hozzávetőlegesen (előző évek tapasztalata alapján) tervezhető nagyságrendű kiadások előző éveket meghaladó teljesülése, illetve vis maior, havi események miatti többletkiadások teljesítése.

A felsoroltak közül csak az első esetben kell a többletfeladat a következő évek költségvetésében is megtervezni, a másik két esetben az adott év többletkiadásának nincs tovagyűrűző hatása.

A fent felsorolt esetekben a terv és a tényadat eltérését nem tervezési hiányosság okozta, hanem az a költségvetési gazdálkodásból, a tervezés sajátosságaiból, illetve nem várt esetekből következett. Nem megfelelő tervezésről csak a fennmaradó esetekben beszélhetünk, amikor a tervezéskor már ismert, az adott költségvetési szerv költségvetésében megtervezendő feladat valós forrásigényét alul tervezték, és ennek pótlására részesült a szervezet valamely tartalékjellegű előirányzat terhére többlettámogatásban. A mintában szereplő 54 többlettámogatás közül mindösszesen hat esett ebbe a kategóriába.

Önmagában az a tény, hogy a tervezett és a tényleges kiadások igen jelentős eltérését elsősorban nem konkrét tervezési hiányosságok, hanem a tervezés sajátosságai okozzák, nem jelenti azt, hogy a költségvetési szervek eredeti költségvetésétől számottevően eltérő teljesítés ne okozna tervszerűtlenséget a költségvetési szervek gazdálkodásában. A gondot az okozza, hogy év elején egy lényegesen kisebb összegből kell az elemi költségvetésüket összeállítani, mint amekkora összeggel az év során ténylegesen gazdálkodhatnak. Ebből adódóan az év eleji költségvetésben a mindenképpen kifizetendő (determinált) kiadási tételek szerepelnek nagy súllyal, míg egyes kiadási előirányzatokat csak a bevételi előirányzatok év közbeni beérkezése után tudják a szükséges szintre emelni. E jelenség feltárása érdekében kiválasztottuk azokat az ún. *lényeges kiadási jogcímekeket*, amelyekre leginkább jellemző volt az év közbeni módosítás.

Azt találtuk, hogy az Informatikai szolgáltatások igénybevétele kiadási jogcímen 2022-ben 184,7%, 2023-ban 267,7% volt a teljesítés az eredetileg tervezett előirányzathoz képest. A Szakmai tevékenységet segítő szolgáltatások kiadási jogcímen 2022-ben 140,0%, míg 2023-ban 191,4% volt ez az arány. Az Egyéb szolgáltatások kiadási jogcím esetében a tényleges kiadás 2022-ben 69,9 százalékkal, 2023-ban pedig 74,7 százalékkal haladta meg az eredeti előirányzatot. A számok azt mutatják, hogy a tervszerű keretgazdálkodás lehetősége nem állt fenn ezeknél a gazdálkodás és a

működés szempontjából meghatározó kiadási jogcímeknél, hiszen az év elején a ténylegesen elköltött összegnél lényegesen kisebb összeggel tudtak csak a vizsgált költségvetési szervek tervezni.

Összefoglalásként azt emelhetjük ki, hogy központi költségvetési szervek tervezett és tényleges kiadásai közötti jelentős eltérés mélyebb elemzése néhány konkrét tervezési hiányosság azonosításán kívül arra mutatott rá, hogy a költségvetési gazdálkodás tervezését jellemző sajátosságok megnehezítik a központi költségvetési szervek tervszerű gazdálkodását.

Bevezetés

Az Állami Számvevőszék feladata a Magyarország mindenkori központi költségvetéséről szóló törvényjavaslat véleményezése. A 2025. évi központi költségvetéséről szóló törvényjavaslat véleményezésének (*Véleményezés*) előkészítése során az ÁSZ értékelte néhány, a korábbi években év közben rendszeresen „költségvetési támogatásban” (a bevételi előirányzatok növelésével végrehajtott forrásjuttatásban) részesülő költségvetési szerv kiadásai tervezésének megalapozottságát. Az elemzéshez kockázati alapon választottunk ki olyan központi költségvetési szervezetet, amelyek a 2022. és 2023. években kiegészítő támogatásban részesültek a költségvetés tartalék-előirányzataiból és/vagy maradványalapjaiból¹.

A nem megfelelő kiadástervezés a költségvetési szervek szintjén megnehezíti a tervszerű működést, míg a központi költségvetés szintjén problémát okoz azáltal, hogy a költségvetés tartalék-előirányzatait jelentős arányban leköti az ismert, szükséges, de nem tervezett kiadások finanszírozása. Továbbá növeli a központi költségvetés pénzforgalmi hiányát, ha a pótlólagos finanszírozásra a felülről nyitott előirányzatok túllépésével kerül sor.

Az elemzés időszaka annak érdekében terjedt ki két egymás utáni évre, hogy megállapítható legyen, hogy a mindkét évben központi támogatásban részesülő költségvetési szervek ismétlődő, és így előre tervezhető kiadásokra kaptak-e tervezetten felüli támogatást. Nem megfelelő tervezésre utalt, ha a központi költségvetési szerv a tervezéskor már ismert feladatra olyan többletkiadást teljesített, amit sem az „eredeti” (költségvetési törvényben tervezett) előirányzata, sem a kapcsolódó fejezeti kezelésű (uniós vagy egyéb alapok) előirányzat tervszáma nem tartalmazott, ezért a költségvetési szervet valamely tartalékalapból, vagy a Központi Maradványszámolási Alapból többlettámogatásban kellett részesíteni.

Az elemzés célja és fókuszai

Az elemzés feltárja, hogy milyen rendszerszintű és egyedi körülmények eredményezték a kiválasztott költségvetési szervek eredeti költségvetése kiadási előirányzatainak túllépését, és ezek közül melyek utalnak a költségvetési tervezés nem megfelelő voltára.

Az elemzés eredményei támpontul szolgáltak azon – rendszeresen kiegészítő forrásokban részesített – költségvetési szervek kiválasztásához, amelyek kiadástervezésének megalapozottságát célszerű volt külön értékelni a *Véleményezés* során.

Az elemzésben a kiválasztott minta alapján értékeltük

- az Egyéb működési célú költségvetési kiadások tervezését és teljesítését, a kiadások évközi módosításait,
- az Egyéb működési célú költségvetési bevételi és kiadási előirányzat-módosítások hatáskörönkénti alakulását,
- az Egyéb működési kiadásokból kiválasztott lényeges kiadási jogcímek tervezésével, évközi

¹ Az elemzett időszakban ide tartozott a Rendkívüli Kormányzati Intézkedések előirányzat, a Járvány Elleni Védekezés Központi Tartaléka, a Központi Maradványszámolási Alap, a Megtakarítási Alap és a Rezsivédelmi Alap.

előirányzat-módosításával kapcsolatos információkat, adatokat, az év végi teljesülést befolyásoló tényezőket, a tervezéshez köthető rendszerszintű és egyedi körülményeket.

Az elemzés módszere

Mintavétel

Az elemzett költségvetési szervek kiválasztása kockázati alapon történt. A mintavétel során szem előtt tartottuk, hogy egyrészt azoknak a költségvetési szervezeteknek a kiadási előirányzat teljesülését értékeljük, melyeknek az elmúlt kettő évben a költségvetési törvényben eredetileg tervezett forrás kevésnek bizonyult, másrészt azokat a költségvetési szervezeteket elemezzük, amelyeknél a költségvetési kiadások – a többi költségvetési szervhez viszonyított – jelentős túllépését elsősorban nem szervezeti és/vagy feladatváltozás okozta. Mindezek alapján 11 költségvetési szerv került kiválasztásra. Az elemzett költségvetési szervek eredeti kiadási előirányzat, évközi előirányzat-módosítás összesen, valamint teljesítés adatait (kiadási főösszegre, Egyéb működési kiadásokra, K3-K5 Egyéb működési kiadásokra), továbbá a K3-K5 Egyéb működési kiadások összes kiadáson belüli arányát a 2022. és 2023. év, illetve 2024. I. negyedévre vonatkozóan összevontan az [1. sz. melléklet](#) mutatja be.

Az elemzés a költségvetési kiadások közül a K3-K5 rovatokon elszámolt Egyéb működési kiadásokra szűkítette az értékelést, így az elemzésben az Egyéb működési kiadások alatt a K3-K5 rovatrend szerinti kiadási jogcímeket értjük, melyek tartalmukban dologi kiadásokat, az ellátottak pénzbeli juttatásait, illetve az egyéb működési célú kiadásokat jelentik. A K3-K5 Egyéb működési kiadások kiemelt elemzését az indokolta, hogy az ezen előirányzatokat érintő évközi előirányzat-módosítások összege az összes kiadást érintő előirányzat-módosítás összegén belül mind a három elemzett évben 50,0% feletti volt (2022-ben 51,7%, 2023-ban 66,8%, 2024. I. negyedévben 55,6%). A költségvetési szervek kiadásainak túlteljesülése ezeken a jogcímeken a 11 intézmény esetében a 2022-2023. időszakban átlagosan 280,6%-os volt.

Értékeléshez alkalmazott mutatók

Az elemzés során alkalmazott mutatókat az 1. sz. táblázat mutatja be. A mutatókat a költségvetési szervekre külön-külön számoltuk ki, mely értékekből a 11 költségvetési szervezetre átlagot képeztünk. Az elemzésben jellemzően (néhány egyedi eset kivételével, amikor a kiugró értékek torzították a minta átlagát) a 11 költségvetési szervezetre kiszámított átlagos értékeket mutattuk be.

1. sz. táblázat

Az elemzésben alkalmazott mutatók

TERVEZÉS ÉS TELJESÍTÉS ÉVEK KÖZÖTTI ALAKULÁSÁT ÉRTÉKELŐ MUTATÓK	
	Egy meghatározott év (bázisév) előirányzatához történő viszonyítás: Bázisévi teljesítés/Bázisév eredeti előirányzat
1.	Bázisév +1 év eredeti előirányzat/Bázisév eredeti előirányzat Bázisév +1 év teljesítés/Bázisévi eredeti előirányzat Bázisév + 2 év eredeti előirányzat/Bázisévi eredeti előirányzat
2.	Tárgyévi eredeti előirányzat/Előző évi teljesítés
3.	Tárgyévi eredeti előirányzat/Előző évet megelőző évi teljesítés
ÉVKÖZI ELŐIRÁNYZAT-MÓDOSÍTÁST ÉRTÉKELŐ MUTATÓK	
1.	Tárgyévi összes előirányzat-módosítás összege/Tárgyévi eredeti előirányzat összege
2.	Intézményi hatáskörben tett előirányzat-módosítás/Összes előirányzat-módosítás
3.	Fejezeti hatáskörben tett előirányzat-módosítás/Összes előirányzat-módosítás
4.	Kormányzati hatáskörben tett előirányzat-módosítás/Összes előirányzat-módosítás
5.	ÁHT ² miniszter hatáskörben tett előirányzat-módosítás/Összes előirányzat-módosítás
A KIADÁSI JOGCÍM LÉNYEGESSÉGÉT MEGHATÁROZÓ MUTATÓK	
1.	Kiadási jogcím teljesítés/Összes (K3-K5) Egyéb működési kiadás teljesítés

Forrás: ÁSZ szerkesztés

² Az államháztartásért felelős miniszter, amely a gyakorlatban a pénzügyminisztert jelöli.

Az elemzett kiadási jogcímek

Az Egyéb működési kiadásokon belül a K3-K5 Egyéb működési kiadásokat elemeztük kiemelten. Az Egyéb működési kiadások közül kivettük a „K2 Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó” jogcímet, mivel e jogcím a személyi juttatások kiadáscsoport változásához kapcsolódik.

A kiadások értékeléséhez szükségesnek tartottuk azokat a kiadási jogcímeket egyedileg is elemezni, amelyek az év végi teljesítés szempontjából lényegesnek tekinthetők a K3-K5 Egyéb működési kiadásokon belül. A „*lényeges kiadási jogcímek*” meghatározásához kiszámoltuk az egyes kiadási jogcímek kiadásainak arányát az összes K3-K5 Egyéb működési kiadáson belül.

A mutató kiszámítását követően költségvetési szervenként évente (2022-ben és 2023-ban) külön vizsgálva megállapítottuk, hogy melyik négy kiadási jogcímnél volt a legmagasabb a teljesítés aránya az összes K3-K5 Egyéb működési kiadáson belül. Ezt követően rendszereztük a négy legmagasabb mutató értékkel rendelkező kiadási jogcímeket költségvetési szervenként, illetve évenként, és rangsoroltuk azokat abból a szempontból, hogy az adott jogcím hányszor fordult elő a vizsgált mintában. Azokat a jogcímeket tekintettük lényegesnek, amelyek a rangsor első négy helyén szerepelnek (a legtöbbször a négy legmagasabb mutató értékkel bíró kiadási jogcímek).

A lényeges kiadási jogcímek között nem szerepeltetjük a „*működési célú előzetesen felszámított áfa*”, valamint a „*fizetendő általános forgalmi adó*” jogcímeket, hiszen e jogcímenek elszámolt kifizetések az adószabályokra tekintettel az adófizetéshez kapcsolódó kiadásokkal függenek össze. Továbbá nem szerepeltetjük a lényeges kiadási jogcímek között az általános forgalmi adó levonásával és fizetésével, valamint a rezsiköltségek növekedésével összefüggő kiadási jogcímeket, mivel azok 2022-től való megemelkedésének háttere egyértelműen az energiaárak drasztikus drágulásával állt összefüggésben.

Az elemzés adatforrásai

Az elemzés elvégzéséhez felhasználtuk egyrészt a 11 kiválasztott költségvetési szerv 2022-2024. I. negyedévre rendelkezésére álló adatait, amelyek tartalmazták költségvetési szervenként a költségvetési szervek eredeti előirányzatának, módosított előirányzatának, illetve teljesítés összegének adatait jogcímenkénti bontásban, másrészt adatszolgáltatásra kértük fel a kiválasztott költségvetési szerveket. Az elemzés a 2024. június 28-ig rendelkezésre bocsátott adatokat vette figyelembe.

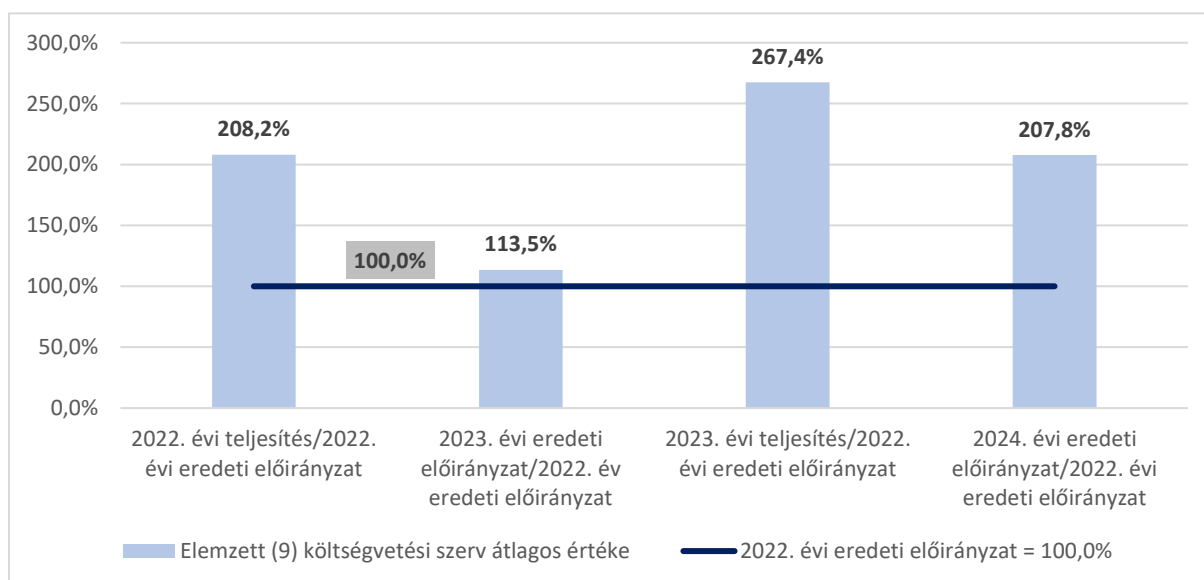
1. Az Egyéb működési kiadások alakulása 2022-2023. között, kitekintéssel 2024. I. negyedévére

1.1. A tervezés és a teljesítés évek közötti alakulását értékelő mutatók

A kiválasztott 11 költségvetési szervnél az Egyéb működési kiadások tervezését és teljesítését a 2022-2024. időszak vonatkozásában értékeltük. (Az alapadatokat összevontan lásd a [2. sz. mellékletben](#).) Arra kerestük a választ, hogy a kiadások tervezett összege (eredeti előirányzat) eléri-e vagy meghaladja-e az előző évi, illetve az előző évit megelőző évi teljesítés összegét. Az 1. sz. ábrán bemutatjuk, hogy az elemzett költségvetési szerveknél átlagosan a K3-K5 Egyéb működési kiadások tekintetében a 2022. évi előirányzat összegéhez képest (a 2022. évi előirányzatot 100,0%-nak tekintve) hogyan alakult a 2022. évi teljesítés, a 2023. évi eredeti előirányzat, a 2023. évi teljesítés, illetve a 2024. évi eredeti előirányzat összege.

1. sz. ábra

Az elemzett költségvetési szervek* K3-K5 Egyéb működési kiadási előirányzatainak tervezése és teljesítése %-ban (átlagos értékek), 2022-2024. (2022. évi eredeti előirányzat =100,0%)

Forrás: ÁSZ adatbázis alapján, ÁSZ számítás és szerkesztés

**Megjegyzés: kettő költségvetési szerv adatait nem vettük figyelembe az átlagok kiszámítása során, mivel kiugró adataik eltorzították volna az értékeket.*

Az ábra alapján látható, hogy a 2022. évi eredeti előirányzat összegéhez képest a kiválasztott költségvetési szervek 2022. évi teljesítésének átlagos összege nagyságrendileg kétszer magasabb (208,2%), azaz az eredeti előirányzatot meghaladva jelentősen „túteljesültek” a kiadások. Ezzel szemben a költségvetési szerveknél a 2022. évi eredeti előirányzathoz képest a 2023. évi eredeti előirányzat összege átlagosan csak szerény mértékben (13,5%-kal) növekedett.

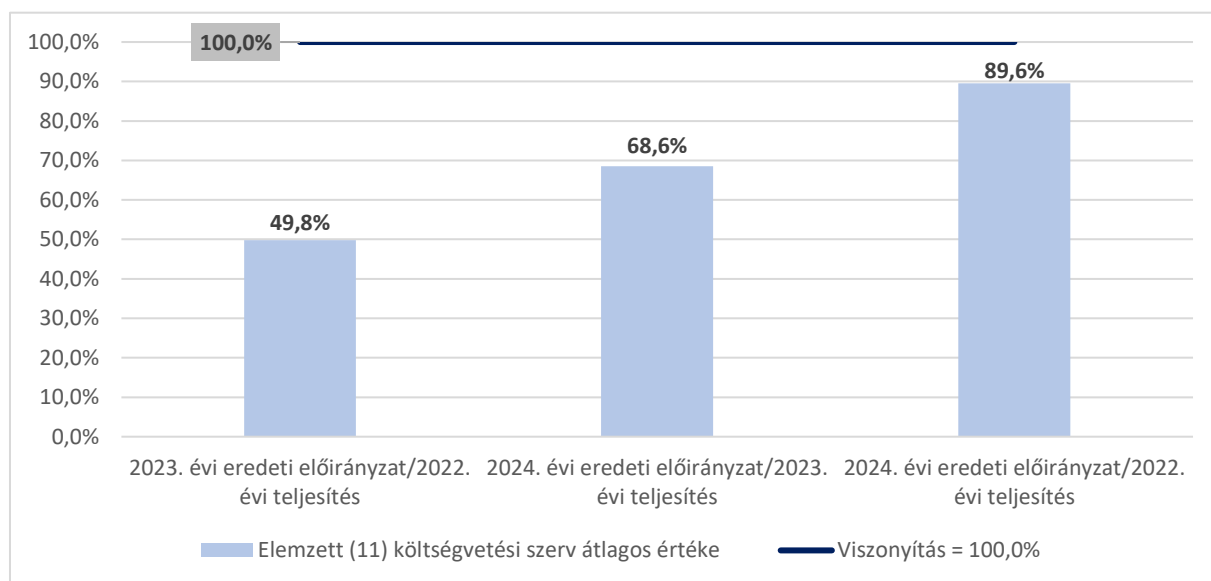
A 2023. évi kiadások teljesítésének összege a költségvetési szerveknél a 2022. évi eredeti előirányzathoz és a 2022. évi teljesítés összegéhez³ képest is tovább növekedett, valamint a 2024. évi eredeti előirányzat összege a 2022. évi eredeti előirányzat összegéhez képest a minta átlagában nagyságrendileg a duplájára emelkedett.

³ Kivételt jelent ez alól egy költségvetési szerv, melynél a 2022. évi teljesítés összege meghaladta a 2023. évi teljesítés összegét.

A tervezés megfelelőségét értékelő mutatók számítása során a 2023. évi eredeti előirányzat összegét a 2022. évi teljesítés összegéhez, a 2024. évi eredeti előirányzat összegét a 2023. évi teljesítés összegéhez, illetve a 2024. évi eredeti előirányzat összegét a 2022. évi teljesítés összegéhez viszonyítottuk. Az elemzett költségvetési szervek mutatóinak átlagos értékéa 2. sz. ábra mutatja be.

2. sz. ábra

Az elemzett költségvetési szerveknél a K3-K5 Egyéb működési kiadások esetében a tervezés és a teljesítés egymáshoz viszonyított alakulását értékelő mutatók változása 2022-2024. között %-ban (átlagos értékek)

Forrás: ÁSZ adatbázis alapján, ÁSZ számítás és szerkesztés

Az ábrán látható, hogy az elemzett költségvetési szervek mutatóinak átlagos értéke mind a három vizsgált mutató esetében 100,0% alatt alakult, ami azt jelenti, hogy a minta átlaga tekintetében az előző évi teljesítéshez képest a tárgyévi eredeti előirányzat összege, illetve a 2022. évi teljesítéshez képest a 2024. évi eredeti előirányzat összege csökkent. A költségvetési szerveket külön-külön vizsgálva feltártuk, hogy a 2024. évi eredeti előirányzat/2023. évi teljesítés mutató 11-ből csupán kettő költségvetési szervnél, míg a 2024. évi eredeti előirányzat/2022. évi teljesítés mutató 11-ből négy költségvetési szervnél alakult 100,0% felett.

Mindez alátámasztja, hogy **a 2023-2024. időszakban a költségvetési szervek többségénél az előirányzat összegének megtervezése során nem az előző évi (évközi teljesítési folyamatokból becsülhető éves teljesítés), illetve az előző évet megelőző évi teljesítés összegéből indultak ki.**

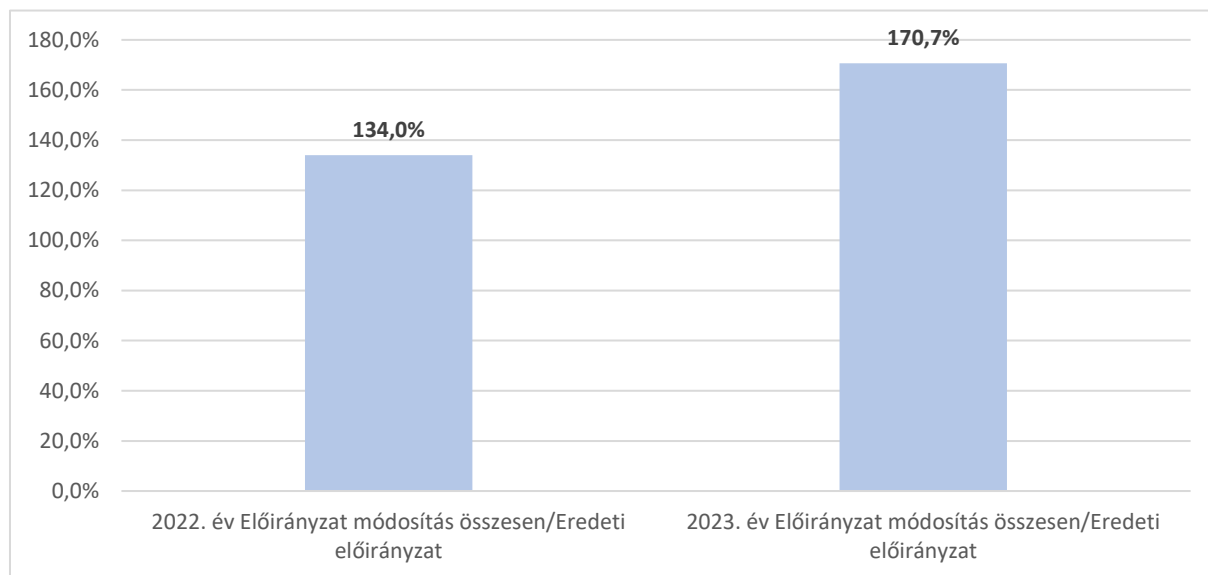
1.2. A Tárgyévi összes előirányzat-módosítás/Tárgyévi eredeti előirányzat mutató alakulása

A kiadási előirányzatok évközi emelésére a bevételi előirányzatok évközi előirányzat növelése ad lehetőséget. Az Ávr. 36. § (1) bekezdése alapján „a költségvetési szervek saját hatáskörben (intézményi hatáskör) a költségvetési kiadási előirányzatokat a 34/A. § és a 34/B. § szerint a költségvetési bevételi előirányzatok növelésével egyidejűleg, továbbá a B813. Maradvány igénybevétele rovaton elszámolt maradvány által fedezett módon, annak összegéig megemelhetik”. Az előirányzat-módosításokra intézményi hatáskör mellett fejezeti, azaz irányító szervei, továbbá kormányzati és/vagy ÁHT miniszteri hatáskörben is sor kerülhet.

A kiválasztott költségvetési szerveknél az Egyéb működési kiadásokat érintő tárgyévi összes előirányzat-módosítás összegét a tárgyévi eredeti előirányzat összegéhez mértük a 2022. és 2023. években. A költségvetési szervek mutatóinak átlagos értékeit a 3. sz. ábra mutatja be.

3. sz. ábra

A tárgyévi összes előirányzat-módosítás összege/targyévi eredeti előirányzat összege mutató átlagos értékei az elemzett szervezeteknél 2022-ben és 2023-ban a K3-K5 Egyéb működési kiadások esetében (%)*

Forrás: ÁSZ adatbázis alapján, ÁSZ számítás és szerkesztés

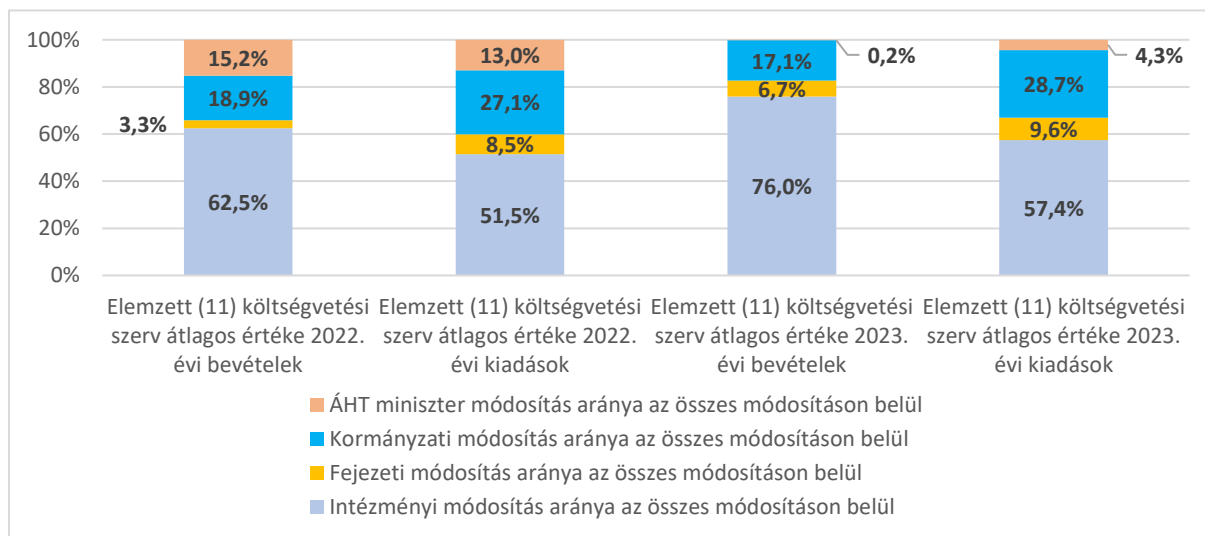
**Megjegyzés: kettő költségvetési szerv adatait nem vettük figyelembe az átlagok kiszámítása során, mivel kiugró adataik eltorzították volna az értékeket.*

Az ábrán látható, hogy az eredeti előirányzat összegéhez viszonyítva jelentős előirányzat-módosításokra került sor 2022-ben és 2023-ban is. A költségvetési szerveknél az előirányzat-módosítás összege 2022-ben átlagosan 34,0%-kal, míg 2023-ban 70,7%-kal meghaladta az eredetileg tervezett összeget. Kiemelendő hat költségvetési szerv, melyeknél mindkét évben nagyobb összegű előirányzat-módosításra került sor, mint az eredeti előirányzat összege. E körön belül kettő költségvetési szerv kiugróan magas értékeket mutatott: mindkét évben az előirányzat-módosítás összege több mint tízszeresét tette ki az eredetileg tervezett összegnek.

1.3. A K3-K5 Egyéb működési kiadásokat érintő előirányzat-módosítások hatáskörönkénti megoszlása

A következőkben bemutatjuk, hogy az elemzett költségvetési szerveknél átlagosan a bevételi előirányzat-módosítások és a kiadási előirányzat-módosítások esetében milyen arányú volt az egyes hatáskörök megoszlása 2022-ben és 2023-ban. A bevételi előirányzatok közül kiszűrtük a *B2 Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről* és a *B5 Felhalmozási bevételek* bevételecsoportokat, mivel ezen jogcímekre kapott többléttámogatások nem a K3-K5 Egyéb működési kiadások évközi többletkiadásainak finanszírozását szolgálják. Az elemzett költségvetési szervek 2022. évi és 2023. évi mutatóinak átlagos adatait a 4. sz. ábra mutatja be.

A bevételi és kiadási (K3-K5 Egyéb működési kiadások) előirányzat-módosítások hatáskörönkénti aránya 2022-ben és 2023-ban %-ban

Forrás: ÁSZ adatbázis alapján, ÁSZ számítás és szerkesztés

A 4. sz. ábrán látható, hogy a költségvetési szerveknél a működési célú kiadásokat finanszírozó bevételek előirányzatait a legnagyobb arányban intézményi hatáskörben módosították. A költségvetési szerveket külön-külön vizsgálva feltártuk, hogy a 11 költségvetési szervből 2022-ben nyolcnál, míg 2023-ban hatnál 50,0%-nál nagyobb volt az intézményi hatáskörű módosítások aránya az összes előirányzat-módosításon belül. Az intézményi hatáskörben végrehajtott előirányzat-módosítások jellemzően uniós támogatásokhoz és az előző évi maradvány felhasználásához kapcsolódtak. Továbbá látható, hogy a bevételekhez hasonlóan a kiadásoknál is az intézményi hatáskörben történt előirányzat-módosítások domináltak. A 11 költségvetési szervből 2022-ben kilencnél, míg 2023-ban hatnál 50,0%-nál nagyobb volt az intézményi hatáskör aránya az összes előirányzat-módosításon belül.

Ahol a bevételi oldalon az intézményi hatáskör volt túlsúlyban, ott a kiadási oldalon is az intézményi hatáskör dominált. Ez alól 2022-ben három, 2023-ban két költségvetési szerv képezett kivételt.

A 11 költségvetési szerv esetében a leggyakrabban „az egyéb működési célú támogatások bevételei államháztartáson belül”, az „előző év költségvetési maradványának igénybevétele”, valamint az „egyéb működési célú átvett pénzeszközök” jogcímenek elszámolt bevételi előirányzatok kerültek módosításra, vagyis elsősorban a bevételeknek e három jogcímen történt megemlése biztosította az évközi többletkiadások finanszírozását.

A kiadási előirányzatok módosításánál a második leggyakoribb a kormányzati hatáskör, míg az ÁHT miniszteri hatáskörben tett előirányzat-módosítás kevésbé volt jellemző.

Néhány költségvetési szervnél kevésbé dominált az intézményi hatáskörben végrehajtott előirányzat-módosítás. Ezeknél a költségvetési szerveknél a legnagyobb összegű bevételi előirányzat-módosításra a központi, irányító szervei támogatás jogcímen került sor fejlesztési és/vagy kormányzati és/vagy ÁHT miniszteri hatáskörben. A kormányzati hatáskörű módosítások jellemzője, hogy az ily módon rendelkezésre bocsátott források többnyire egyszeri kiadásokat finanszíroznak, vagyis az év közben (korábban nem tervezhető) egyszeri többletkiadásokra fordíthatóak.

2. A lényeges kiadási jogcímenen teljesített kiadások értékelése

2.1. A lényeges kiadási jogcímek

Azt a négy kiadási jogcímet tekintettük lényegesnek, amelyeknél a „*Kiadási jogcím teljesítés/Összes (K3-K5) Egyéb működési kiadás teljesítés*” mutató értéke a leggyakrabban volt a legmagasabbak közt a 11 költségvetési szerv esetében az elemzés módszere részben leírtak alapján.

A kiadási jogcímek közül lényegesnek minősítettük az **Egyéb szolgáltatások** (10 költségvetési szervnél egy vagy kettő évben, összesen 19 esetben fordult elő), az **Egyéb elvonások, befizetések** (7 költségvetési szerv esetében egy vagy kettő évben, összesen 11 esetben fordult elő), a **Szakmai tevékenységet segítő szolgáltatások** (6 költségvetési szerv esetében egy vagy kettő évben, összesen 10 esetben fordult elő), valamint az **Informatikai szolgáltatások igénybevétele** (6 költségvetési szervnél egy vagy kettő évben, összesen 9 esetben fordult elő) kiadási jogcímeiket.

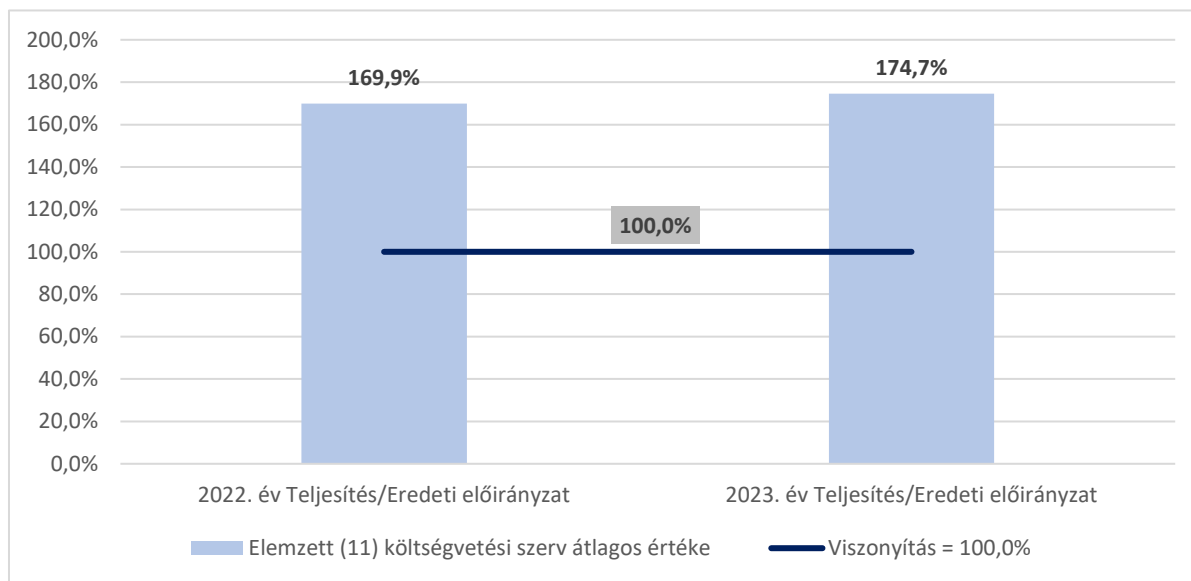
2.2. A lényeges kiadási jogcímek teljesítését meghatározó tényezők

2.2.1. Az Egyéb szolgáltatások kiadási jogcím teljesítését meghatározó tényezők

Az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I.11.) Korm. rendelet (Áhsz.) alapján az Egyéb szolgáltatások kiadási jogcímen kell elszámolni a „*más rovaton nem szerepeltethető szolgáltatások vételárát, így különösen a raktározás, csomagolás, postai levél, csomag, távirat, postafiókbérlet, szállítás, bizományi tevékenység, takarítás, mosás és vegytisztítás, kéményseprés, rovarirtás vételárát, a közigazgatási alap- és szakvizsgáért és a kötelező közigazgatási továbbképzésért fizetett munkáltatói térítés ellenértékét, a foglalkoztatottak – iskolarendszeren kívüli – továbbképzésével kapcsolatos kiadásokat, a pénzügyi, befektetési, biztosítóintézeti szolgáltatásokkal összefüggésben felmerülő díjakat, jutalékokat és más kiadásokat – ideértve a Kincstár által felszámított díjakat is –, ha azokat nem a személyi juttatások között kell megjeleníteni.*”

A 11 elemzett költségvetési szerv 2022. és 2023. évi teljesítés/eredeti előirányzat mutatójának átlagos értékeit az 5. sz. ábra mutatja be.

Az Egyéb szolgáltatások kiadási jogcím teljesítés/eredeti előirányzat mutató átlagos értékei %-ban (2022-2023.)

Forrás: ÁSZ adatbázis alapján ÁSZ számítás és szerkesztés

Az Egyéb szolgáltatások kiadási jogcímen eredetileg tervezett összegek 2022-ben és 2023-ban a minta átlaga tekintetében magasabb összegben teljesültek. Az előirányzatok módosítására 2022-ben, 2023-ban és 2024. I. negyedévben a legnagyobb arányban intézményi hatáskörben került sor. A kiadási előirányzat-módosítások legjellemzőbb indokai a pályázati támogatások kifizetése, az előző évi maradvány felhasználása, a saját hatáskörű előirányzat átcsoportosítások a költségvetési szerv zavartalan feladatellátásának biztosítására, illetve néhány egyedi tényező. Ilyen tényező volt például a migráció és terrorfenyegetettség miatti kiadásnövekedés, a megnövekedett üzemeltetési költségek, a gépjármű és egyéb ellátás biztosítások, illetve a takarítás, őrzés-védelem szolgáltatás kiadásainak fedezete.

A költségvetési szerveknél lezajlott folyamatokat vizsgálva feltártuk, hogy kettőnél a kormányzati hatáskörben végrehajtott előirányzat-módosításokat jellemzően a Rezsivédelmi Alap központi kiadása, valamint a Gazdaság-újraindítási programok előirányzat terhére hajtották végre, amelyek előre nem tervezhető, az adott években felmerülő egyszeri feladatokat finanszíroztak. Négy költségvetési szerv esetében előfordult, hogy a költségvetési szerv feladatai az adott évi költségvetések elfogadását követően bővültek, így az ezzel járó év közbeni többletkiadások nem voltak előre tervezhetőek. Ebből következően a kapcsolódó pénzügyi fedezetet nem a költségvetési szerveknél tervezték meg, hanem vagy azoknál a költségvetési szerveknél, melyekkel kapcsolatban az érintett költségvetési szerv többletfeladatai felmerültek vagy intézményi hatáskörben végrehajtott előirányzatok közötti belső átcsoportosításokkal finanszírozták. Négy költségvetési szervnél jellemző volt, hogy az év közben felmerülő többletkiadások finanszírozását az irányító szerv fejezetén belül vagy egy másik fejezeten belül megtervezett fejezeti kezelésű előirányzat terhére biztosították. Egy költségvetési szervnél az évközi előirányzat-módosításokat olyan kiadások tették szükségessé, amelyek a korábbi években már felmerültek, így előre láthatóak voltak, azokat azonban a költségvetési szerv éves költségvetéseiben a kiadási jogcím előirányzatának meghatározása során nem vették figyelembe.

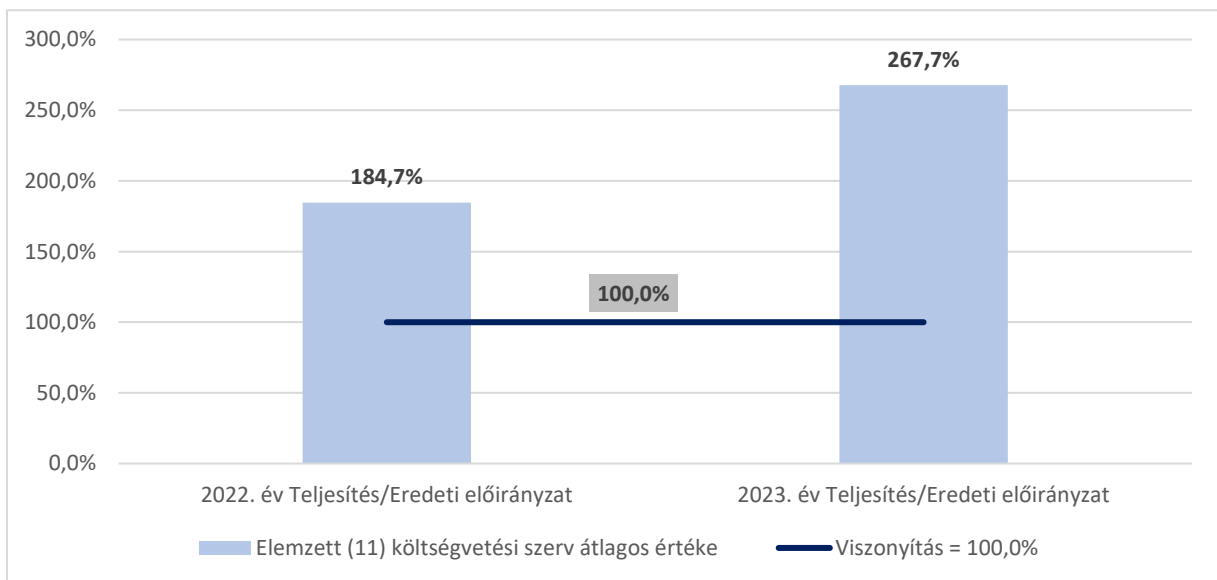
2.2.2. Az Informatikai szolgáltatások igénybevétele kiadási jogcím teljesítését meghatározó tényezők

Az Áhsz. alapján az Informatikai szolgáltatások igénybevétele kiadási jogcímen kell elszámolni „a számítógépes rendszer tervezésére, az erre vonatkozó tanácsadásra, számítógéprendszer, illetve adatfeldolgozó berendezések kiépítésére, helyszíni irányítására, üzemeltetésére, valamint az ezeket segítő tevékenységekre irányuló szolgáltatás után fizetett vételárat, a számítógépes programozásra, így különösen adatbázisok készítésére, szoftverek írására, meglévő alkalmazások módosítására és konfigurálására, ezek tesztelésére irányuló szolgáltatás után fizetett vételárat, az informatikai eszközök, pénzkidő automaták (ATM), nem mechanikus működésű bolti kártyaleolvasó (POS) terminálok kölcsönzése, bérlete, lízingelése, javítása, karbantartása vételárat, díját, a szoftverek kölcsönzésének, bérletének, lízingelésének vételárat, a köznevelési intézmények, a szakképző intézmények és a felsőoktatási intézmények jogtisztaszoftver licenc biztosításával összefüggésben kifizetett összegeket, az adatrögzítésre, adatfeldolgozásra, web-hozszingra irányuló szolgáltatás után fizetett vételárat, a világhálón megjelenő oldalak, internetes portálok tervezésére, elkészítésére, működtetésére irányuló szolgáltatás után fizetett vételárat, a számítógépek között megvalósuló adatátviteli célú távközlési kapcsolatok díjait, továbbá a számítógépes oktatásra irányuló szolgáltatás után fizetett vételárat.”

A 11 költségvetési szerv 2022. és 2023. évi teljesítés/eredeti előirányzat mutatója átlagos értékeit a 6. sz. ábra mutatja be.

6. sz. ábra

Az Informatikai szolgáltatások igénybevétele kiadási jogcím teljesítés/eredeti előirányzat mutató átlagos értékei %-ban (2022-2023.)

Forrás: ÁSZ adatbázis alapján ÁSZ számítás és szerkesztés

Az ábrán látható, hogy az elemzett költségvetési szerveknél a minta átlaga tekintetében mindkét évben magasabb volt az év végi teljesítés az eredetileg tervezett összegnél az Informatikai szolgáltatások igénybevétele kiadási jogcímen. Az Informatikai szolgáltatások igénybevétele tehát annak ellenére nem terveztek elegendő forrást, hogy azok működtetése és fejlesztése kiemelt fontosságú. Az előirányzatok évközi módosítására a legnagyobb arányban intézményi hatáskörben került sor. Az előirányzat-módosítások legjellemzőbb forrásai az előző

évi maradvány elszámolása és az informatikai rendszerek működtetésével, támogatásával, valamint informatikai szoftverek finanszírozásával összefüggő kiadási jogcímek közötti átcsoportosítások voltak.

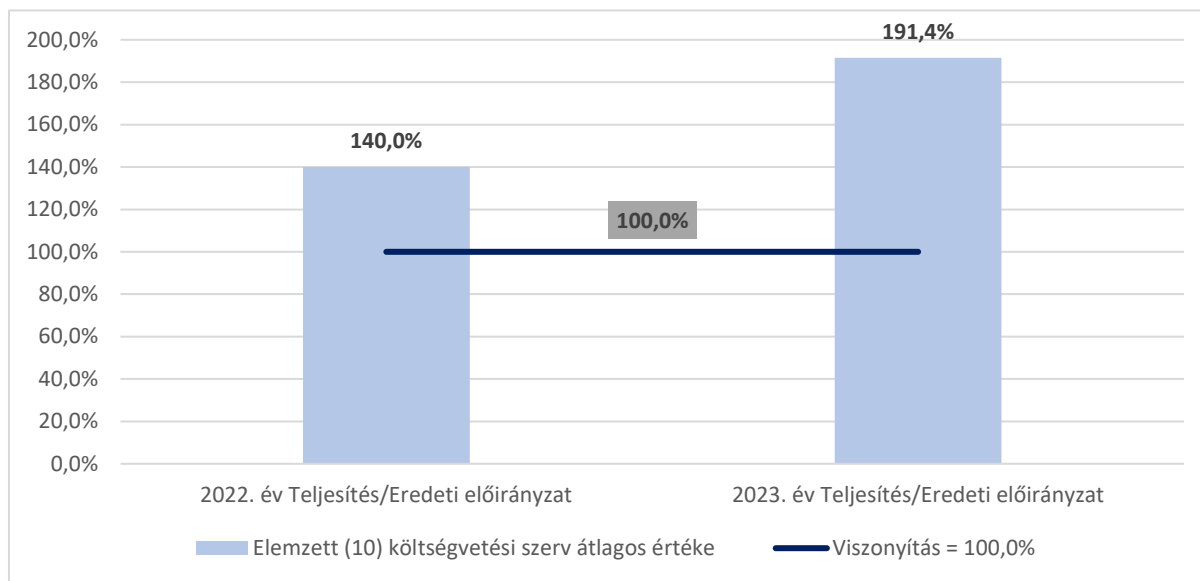
Egy költségvetési szervnél a vizsgált időszakban jelentős nagyságrendű többletkiadás merült fel egy informatikai szakrendszer létrehozása és működtetése kapcsán, melynek finanszírozási igénye azért nem került megtervezésre a költségvetési szerv éves költségvetéseiben, mert a projekt uniós forrásból valósul meg. Kettő költségvetési szervre leginkább az volt jellemző, hogy a többletkiadásokat elsősorban intézményi hatáskörben végrehajtott előirányzat-módosításokkal finanszírozták, melyek forrása alapvetően az előző évi maradvány igénybevétele és az évközi pályázati bevételek volt. Egy költségvetési szervnél a többletkiadásokat elsősorban kormányzati hatáskörben végrehajtott előirányzat-módosításokkal a Központi Maradványelszámolási Alap cím terhére finanszírozták. Kettő költségvetési szerv esetében a költségvetési szerv feladatai az adott évi költségvetések elfogadását követően bővültek, így az ezzel járó év közbeni többletkiadások nem voltak előre tervezhetőek, a finanszírozásuk az évközi előirányzat-módosításokkal vált lehetségessé. Egy költségvetési szervnél feltártuk, hogy az Informatikai szolgáltatások igénybevétele kiadási jogcímet 2022-ben és 2023-ban is jelentősen alultervezték annak ellenére, hogy a költségvetés tervezése során a költségvetési szerv minden évben jelezte forrásigényét a kiadási jogcím kapcsán, azonban annak csak kis része került elfogadásra. Emiatt a feladatok finanszírozását kormányzati és pénzügyminiszteri hatáskörben végrehajtott évközi előirányzat növelésekkel biztosították. (A 2024. évi előirányzatot a 2023. évi összeghez képest már nagyságrendileg a duplájára emelték.)

2.2.3. A Szakmai tevékenységet segítő szolgáltatások kiadási jogcím teljesítését meghatározó tényezők

Az Áhsz. alapján a Szakmai tevékenységet segítő szolgáltatások kiadási jogcímen kell elszámolni *„azokat az egyébként jellemzően az államháztartás által kibocsátott komplex szolgáltatások – így különösen egészségügyi, oktatási (az informatikai oktatás kivételével), szociális szolgáltatások – vételárát, amelyeket államháztartáson kívüli szervezetek, személyek teljesítenek, a más szellemi jellegű tevékenység szolgáltatásvásárlással történő ellátása miatt fizetett vételárakat, így különösen a tervezői, tanácsadói, ügyvédi, jogi segítői, fordító-, közjegyzői, közbeszerzési irodai díjakat, a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény 1. számú melléklet 4. pont 4.51. alpontja szerinti juttatást.”*

A 11 költségvetési szerv 2022. és 2023. évi teljesítés/eredeti előirányzat mutató értékeit a 7. sz. ábra mutatja be.

A Szakmai tevékenységet segítő szolgáltatások kiadási jogcím teljesítés/eredeti előirányzat mutató átlagos értékei %-ban (2022-2023.)*

Az elemzett költségvetési szerveknél mindkét évben magasabb volt az év végi teljesítés átlaga az eredetileg tervezett összeg átlagánál a Szakmai tevékenységet segítő szolgáltatások kiadási jogcímén. Az előirányzat-módosítások legjellemzőbb indokai a költségvetési szervek adatszolgáltatásai alapján az előző évi maradvány elszámolása és a kiadási jogcímek közötti átcsoportosítások voltak. A költségvetési szervek közül három a 2022. és a 2023. évben is, kettő a 2023. évben, valamint egy a 2022. évben 100,0% alatti szint alatt teljesített, vagyis a kiadások teljesítése nem érte el az eredetileg tervezett összeget. Ugyanakkor négy költségvetési szerv jelentősen (mintegy kétszeresen vagy annál nagyobb mértékben) túllépte az eredetileg tervezett kiadásokat 2022-ben és 2023-ban is. Az előirányzatok módosítására 2022-ben, 2023-ban és 2024. I. negyedévben a legnagyobb arányban intézményi hatáskörben került sor. Egy esetben évközi feladatbővülés magyarázza az előirányzat-módosításokat, melyekre kormányzati hatáskörben került sor.

Négy költségvetési szerve jellemző volt, hogy az év közben felmerülő többletkiadások finanszírozását az irányító szerv fejezetén belül vagy egy másik fejezeten belül megtervezett fejezeti kezelésű előirányzat terhére biztosították. Egy költségvetési szervnél a többletkiadásokat elsősorban kormányzati hatáskörben módosították, ezek alapvetően a költségvetési szerv évközi feladatainak bővüléséhez kapcsolódó többletkiadások finanszírozását szolgálták. A feladatbővülés forrásigényét a 2024. évi előirányzat meghatározása során már figyelembe vették, így a kiadási jogcím 2024. évi előirányzatát a 2023. évihez képest több, mint háromszorosára emelték, de ez a 2023. évi teljesítésnél még mindig kb. 20,0%-kal alacsonyabb.

2.2.4. Az Egyéb elvonások, befizetések kiadási jogcím teljesítését meghatározó tényezők

Az Egyéb elvonások, befizetések kiadásai esetében az Áhsz. előírása szerint eredeti előirányzat nem tervezhető az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (Áht.) 47.§ (2)⁴ bekezdése szerinti befizetés kivételével. Az egyéb elvonások, befizetések rovaton kell elszámolni „*a költségvetési maradványt és a vállalkozási maradványt terhelő befizetési kötelezettséget, a tervezett meghaladó többletbevétel után teljesítendő befizetést, az Áht. 47. §-a szerinti befizetési kötelezettséget és a központi költségvetésről szóló törvény szerinti egyéb fizetési kötelezettségeket.*”

Az előirányzat-módosítások legjellemzőbb indokai a kötelezettségvállalással nem terhelt maradvány visszafizetése, illetve a befizetési kötelezettségek előírása volt.

Az előirányzat-módosítások hatáskörönkénti megoszlása tekintetében valamennyi költségvetési szervnél az intézményi hatáskör dominált.

A kormányhatározatok és fenntartói intézkedések alapján került sor a 2022-2024. I. negyedév közötti időszakban befizetési kötelezettségek előírására alapvetően a központi költségvetést érintő takarékosági és megtakarítási intézkedésekre figyelemmel, de volt néhány egyedi eset is, mint például 2023-ban a rezsi-túlkompensáció miatti visszafizetés, illetve az előző évi pályázati elszámolásokhoz kapcsolódó visszafizetések.

Az Egyéb elvonások, befizetések kiadási jogcímre eredeti előirányzatot egy költségvetési szerven kívül egyik érintett költségvetési szerv sem tervezett. Az elemzett költségvetési szervek esetében a jogcímen teljesített kiadások összértéke 2022-ben 18,0 Mrd Ft, 2023-ban 24,4 Mrd Ft, míg 2024. I. negyedév végén 9,8 Mrd Ft volt.

Az Egyéb elvonások, befizetések jogcímen a költségvetési szervek többségénél 2022-ben nem történt jelentősebb teljesítés, 2023-ban azonban már egy költségvetési szerv kivételével (melynek nem volt kötelezettségvállalással nem terhelt maradványa 2022. évről) minden költségvetési szerv érintett volt valamekkora összegű elvonásban, befizetésben. A jogcímen teljesült összegek nagysága alapján a költségvetési szervek közül kettő költségvetési szerv emelendő ki.

3. A központi támogatások felhasználása cél szerint

Az elemzett költségvetési szervek esetében a központi, irányító szervei támogatás bevételi jogcím ÁHT miniszteri hatáskörben végrehajtott **évközi növelése leginkább a személyi juttatásokat érintő kiadási jogcímek finanszírozását szolgálta**. E körben az előirányzatok növelésének egy része több szervezet esetében a központi kezelésű céltartalékok előirányzat terhére történt 2022-ben és 2023-ban.

Egy költségvetési szerv ÁHT miniszteri hatáskörben végrehajtott bevételi előirányzat növeléséből 2023-ban egy jelentős összeg/arány az Informatikai szolgáltatások igénybevétele kiadási jogcím finanszírozási igényét fedezte. Egy másik költségvetési szerv esetében az ÁHT miniszteri hatáskörben végrehajtott bevételi előirányzat növelést 2022-ben jórészt felhalmozási kiadásokra (ingatlan felújításokra), míg 2023-ban egyéb szolgáltatásokra és ÁFA kiadási jogcímre fordították.

⁴ Ha törvény eltérően nem rendelkezik, a központi költségvetésről szóló törvény a kormányzati főhivatal részére a költségvetési bevételei után a központi költségvetésbe történő befizetési kötelezettséget írhat elő. A befizetendő összeg nem haladhatja meg a kormányzati főhivatal költségvetési bevételeinek 50%-át.

A központi, irányító szervei támogatás bevételi jogcím évközi módosítására leggyakrabban⁵ kormányzati hatáskörben került sor, mely a K3-K5 Egyéb működési kiadásokon belüli kiadási jogcímek évközi növelését fedezte.

A központi, irányító szervei támogatások (bevételi jogcím) kormányzati hatáskörben végrehajtott évközi módosításai a 2. táblázatban bemutatott, K3-K5 Egyéb működési kiadási jogcímeket finanszírozták a legnagyobb arányban a költségvetési szervek összes kiadásán belül.

2. táblázat

A K3-K5 Egyéb működési kiadások közül a legnagyobb arányú kiadási jogcímek, melyeket a B816 Központi, irányító szervei támogatás bevételi jogcímen történt kormányzati hatáskörben végrehajtott előirányzat-módosítás finanszírozott (2022-2023. évek)

Év	Érintett költségvetési szervek száma	Kiadási jogcím	Eredeti előirányzat (M Ft)	Előirányzat módosítás – kormányzati hatáskörben (M Ft)	Kormányzati hatáskörben tett módosítás felhasználásának aránya*
2022	2	Informatikai szolgáltatások igénybevétele	5 529,9	1 330,9	24,7%
	4	Közüzemi díjak	3 361,5	6 253,7	68,7%
	3	Egyéb szolgáltatások	28 277,0	4 805,8	27,8%
	1	Fizetendő általános forgalmi adó	8,7	632,2	9,9%
	1	Egyéb pénzügyi műveletek kiadásai	200,0	3 643,9	18,5%
2023	3	Informatikai szolgáltatások igénybevétele	16 721,3	14 257,1	42,6%
	1	Villamosenergia szolgáltatás díja	39,0	345,0	59,0%
	3	Gázenergia szolgáltatás díja	1 069,9	10 907,1	59,0%
	1	Szakmai tevékenységet segítő szolgáltatások	942,9	5 342,4	20,4%
	1	Fizetendő általános forgalmi adó	8,7	620,9	7,3%
	2	Egyéb dologi kiadások	6 358,9	6 709,4	34,9%

Forrás: ÁSZ adatbázis alapján, ÁSZ számítás és szerkesztés

**Megjegyzés: átlagos értéket jelöl az érintett költségvetési szervekre*

Öt költségvetési szerv esetében tartalmuk szerint 2022-ben és 2023-ban is ugyanazokra a kiadási jogcímekre fordították a legnagyobb arányban a kormányzati támogatást a K3-K5 Egyéb működési kiadásokon belül (az érintett kiadási jogcímeket a táblázat szürke háttérrel jelöli). Ezek közül kettő esetében a mindkét évben jelentős arányú kormányzati támogatások a

⁵ A vizsgált 11 költségvetési szerv 2022. és 2023. év tekintetében, vagyis 22-ből 15 esetben a K3-K5 Egyéb működési kiadásokra fordított kormányzati hatáskörben végrehajtott központi támogatást érintő előirányzat-módosítás aránya meghaladta az 50,0%-ot. További 1 esetben a K3-K5 Egyéb működési kiadásokra fordított arány 50,0% alatt volt (47,3%), de így is magasabb volt a személyi juttatásokra (12,3%), illetve a felhalmozási kiadásokra (38,8%) fordított aránynál.

közüzemi díjak finanszírozásával álltak összefüggésben, míg kettő esetében az Informatikai szolgáltatások igénybevétele kiadási jogcímeik igényelték a többletfinanszírozást 2022-ben és 2023-ban is. Az ötödik költségvetési szerv esetében a kormányzati hatáskörben végrehajtott előirányzat-módosításokat elsősorban **felhalmozási kiadások (ingatlanok beszerzése, létesítése kiadási jogcím) évközi finanszírozására fordították,** így a K3-K5 Egyéb működési kiadásokat érintően nem történt jelentős arányú kormányzati támogatás felhasználás (lásd a 2. sz. táblázatban szereplő fizetendő általános forgalmi adó 9,9%, illetve 7,3%-os arányát).

Mellékletek

1. sz. melléklet

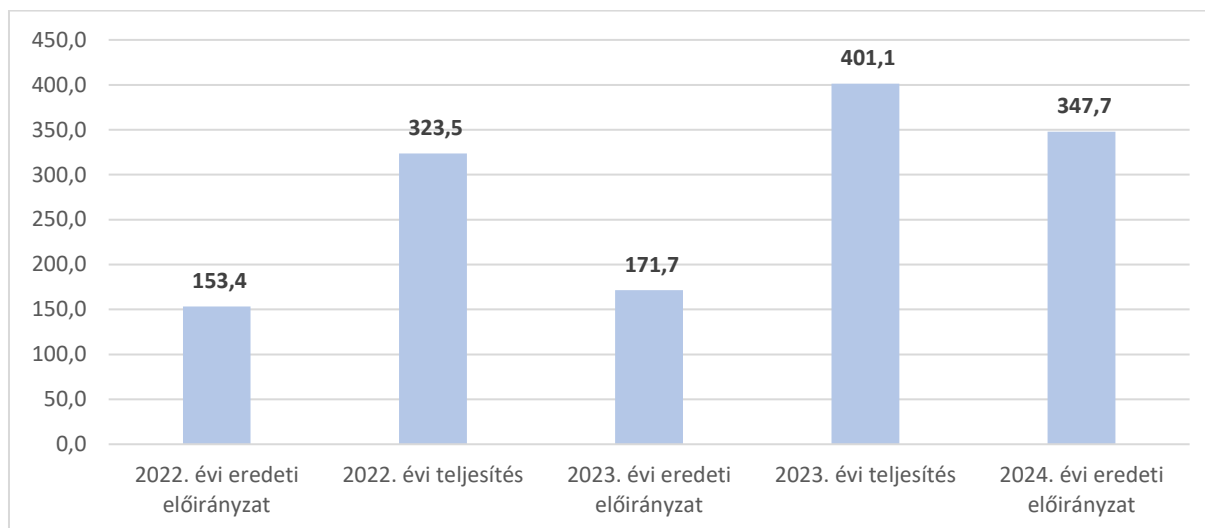
A kiválasztott költségvetési szervek költségvetési adatai Mrd Ft-ban és %-ban

Elemzett (11) költségvetési szerv adatai	2022. év			2023. év			2024. I. negyedév		
	Eredeti előirányzat	Évközi előirányzat módosítás összesen	Teljesítés	Eredeti előirányzat	Évközi előirányzat módosítás összesen	Teljesítés	Eredeti előirányzat	Évközi előirányzat módosítás összesen	Teljesítés
Kiadási főösszeg	614,6	491,1	993,3	648,5	494,0	1 026,5	819,1	221,8	229,1
Egyéb működési kiadások	206,5	204,6	377,7	222,8	279,9	455,9	347,7	127,2	103,0
Ebből: K3-K5 egyéb működési kiadások	153,4	201,5	323,5	171,7	274,5	401,1	293,1	120,8	88,4
K3-K5 egyéb működési kiadások aránya az összes kiadáson belül	25,0%	41,0%	32,6%	26,5%	55,6%	39,1%	35,8%	54,4%	38,6%
K3-K5 egyéb működési kiadások teljesítés/eredeti előirányzat aránya	210,9%			233,7%			30,2%		
K3-K5 egyéb működési kiadások évközi előirányzat módosítás összesen/eredeti előirányzat aránya	131,4%			159,9%			41,2%		

Forrás: ÁSZ adatbázis alapján, ÁSZ számítás és szerkesztés

A költségvetési szervek eredeti K3-K5 Egyéb működési kiadási előirányzatai összevontan (2022-2024. év) és a K3-K5 Egyéb működési kiadások teljesítése összevontan

(2022-2023. év) Mrd Ft-ban

Forrás: ÁSZ adatbázis alapján, ÁSZ számítás és szerkesztés

FELHASZNÁLT IRODALOM

Állami Számvevőszék (2024): Hogyan alkalmazkodtak a központi költségvetési szervek eredeti (a törvényben meghatározott) költségvetésük reálértékének 2021-2023 közötti jelentős csökkenéséhez? Nem nyilvános elemzés

Lentner Cs. (2017): Közigazgatási szakvizsga. Pénzügyi és költségvetési igazgatás. Dialóg Campus. https://kti.uni-nke.hu/document/vtkk-uni-nke-hu/11_Kozig_szakvizsga_Penzugy_koltsegvetes.pdf

Miniszterelnöki Kabinetiroda (2022): Nemzeti Digitalizációs Stratégia (2022-2030). <https://cdn.kormany.hu/uploads/document/6/60/602/60242669c9f12756a2b104f8295b866a8bb8f684.pdf>

Sisa K. (2014): Települési önkormányzatok tervezési módszereinek továbbfejlesztése elmozdulás a stratégiaorientált menedzsment szemlélet irányába. Doktori (PhD) értekezés. <https://real-phd.mtak.hu/306/1/2015.005-%C3%A9rtekez%C3%A9s.pdf>

JOGSZABÁLYOK ÉS KÖZJOGI SZABÁLYOZÓ ESZKÖZÖK JEGYZÉKE

2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról

2021. évi XC. törvény Magyarország 2022. évi központi költségvetéséről

2022. évi XXV. törvény Magyarország 2023. évi központi költségvetéséről

2022. évi LXXIII. törvény az egyes egészségügyi tárgyú törvények módosításáról

2023. évi LV. törvény Magyarország 2024. évi központi költségvetéséről

368/2011. (XII.31.) Korm. rendelet az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról

4/2013. (I.11.) Korm. rendelet az államháztartás számviteléről

1618/2022. (XII.13.) Korm. határozat fejezeten belüli és fejezetek közötti előirányzat-átcsoportosításról, a Rezsivédelmi Alap központi kiadása előirányzatból és a Gazdaság-újraindítási programok előirányzatból történő előirányzat-átcsoportosításról, előirányzatok átrendezéséről és éven túli kötelezettségvállalás engedélyezéséről

1182/2023. (V. 8.) Korm. határozat a Központi Maradványszárolási Alap előirányzatból, a Rezsivédelmi Alap központi kiadása előirányzatból történő, valamint fejezeten belüli és fejezetek közötti előirányzat-átcsoportosításról

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

1052 Budapest, Apáczai Csere János u. 10. | 1364 Budapest 4., Pf. 54
www.asz.hu | szamvevoszek@asz.hu
telefon: +36 1 484 9100